

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İl Komisyonları Kanunu Teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim. 2/12/2024

Adnan BEKER
Ankara Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İçişleri
Esas Komisyon	Anayasa
Tarih: 3-12-2024	Esas No: 2/2738

Handwritten mark or signature.

T B M M KANUNLAR VE KARAR BSK LIGI
02 Aralık 2024
Numara:

T B M M GENEL MURAK
02 Aralık 2024
No: 1539680

GENEL GEREKÇE

Yasama organları; milletin müşterek iradesinin tecelligâhı, toplumsal huzurun ve milli birliğin teminatı olarak tarih boyunca önemli bir misyon üstlenmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi de yalnızca bir yasama organı değil aynı zamanda milletin dertlerini dinleyen, meselelerine çare arayan bir istişare ve temsil makamıdır. Çağın ihtiyaçları ve yerelin meselelerinin büyüyen karmaşıklığı, millet iradesini daha etkin şekilde yansıtan mekanizmaların geliştirilmesini zorunlu kılmıştır.

Bu doğrultuda hazırlanan İl Komisyonları Kanunu Teklifi, yerel sorunların etkili biçimde ele alınması, çözüm önerilerinin doğrudan Meclis gündemine taşınması ve istişare müesseselerinin güçlendirilmesi hedefini taşımaktadır.

Kanun teklifi, Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde illerin temsilini güçlendirecek İl Komisyonlarının kuruluş, görev, yetki ve çalışma usul ve esaslarını düzenlemektedir. Teklif, yerel sorunların doğrudan ve etkin bir şekilde ele alınması, çözüm önerilerinin ilgili yasama süreçlerine entegre edilmesi ve bölgesel ihtiyaçların ülke çapında dikkate alınmasını sağlayacak bir sistem öngörmektedir. Bu kapsamda her milletvekili, seçildiği ilin komisyonunun doğal üyesi olacaktır. Bu düzenleme, milletvekillerinin temsil ettikleri bölgelerle doğrudan bağına güçlendirecek, seçmenlerin taleplerinin karşılanmasını kolaylaştıracaktır.

Komisyonların görevleri arasında, kendilerine tali olarak havale edilen işleri görüşmek, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan kanun tekliflerine ve olağanüstü hâl sırasında çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine görev alanı açısından görüş sunmak, seçim bölgelerinin sorunlarına ilişkin çözüm önerileri geliştirmek ve tanıtım faaliyetlerinde bulunmak yer almaktadır.

Komisyonlar, görevleriyle ilgili olarak genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinden ve diğer ilgililerden bilgi isteme, kamu kurum ve kuruluşlarının çalışmalarından yararlanma ve uygun gördükleri uzmanlarla iş birliği yapma yetkisine sahip olacaklardır. Bu kapsamda kamu kurumları, üniversiteler, sivil toplum örgütleri ve meslek kuruluşlarıyla kurulacak iş birliği; yerel sorunların çözümünde çok paydaşlı bir yaklaşım geliştirilmesine olanak tanyacaktır.

Teklif, İl Komisyonlarına kendi seçim bölgelerinde çalışma yetkisi tanımakta ve gerektiğinde yurt dışında görevlendirme yapılmasına da imkân sağlamaktadır. Bu düzenlemeler, komisyonların yerel sorunları mahallinde tespit etmesini ve uluslararası iyi uygulama örneklerinden yararlanmasını mümkün kılacaktır. Ayrıca, komisyonların çalışma esaslarına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümlerinin uygulanacağı belirtilerek, yasama organının mevcut düzeniyle uyum sağlanmıştır.

Sonuç itibarıyla İl Komisyonları Kanunu Teklifi, hem yerel sorunların çözümüne yönelik etkin bir araç sunmakta hem de Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin yasama süreçlerinde bölgesel hassasiyetleri daha güçlü bir şekilde dikkate almasını temin etmektedir. Bu düzenleme, halkın taleplerinin uygun istişare zemininde doğrudan yasama süreçlerine yansımını sağlayacak, milletvekillerinin temsil ettikleri illerle bağına kuvvetlendirecek ve yerel sorunlara yönelik çözüm süreçlerini hızlandıracaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- İl Komisyonlarının oluşturulmasının amacını belirlemektedir. Türkiye'nin her ilinin kendine özgü sosyoekonomik, coğrafi ve kültürel yapısı, çözüm bekleyen sorunların farklılaşmasına neden olmaktadır. Bu sorunların yasama organı nezdinde ele alınarak çözüm üretilmesi, yerel ve ulusal yönetim arasındaki koordinasyonu artıracak ve kamu hizmetlerinin etkinliğini yükseltecektir. İl Komisyonları, bu amaçla yerel sorunların Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin gündemine doğrudan taşınmasını sağlayacak, yasama süreçlerine bölgesel katkı sunacak bir mekanizma olarak tasarlanmıştır.

MADDE 2- İl Komisyonlarının kurulma usul ve esaslarını düzenlemektedir. Her milletvekilinin seçildiği ilin İl Komisyonunun doğal üyesi olması, temsil ettikleri bölgeye dair sorunları doğrudan gündeme taşıma imkânı sağlayacaktır. Komisyon başkanlarının siyasi parti gruplarının oranlarına göre seçilmesi, demokratik temsil ilkesiyle uyumlu bir yöntem olup komisyonların etkin çalışmasını temin edecektir. Bu düzenleme, Meclis'in kurumsal yapısı içinde İl Komisyonlarının etkin şekilde işlemlerini sağlayacak bir yapı sunmaktadır.

MADDE 3- İl komisyonlarına, kanun teklifleri ve olağanüstü hâl kararnamelemleri hakkında ihtisas komisyonlarına görüş sunma yetkisi verilerek yasama süreçlerine aktif katılım sağlanması hedeflenmiştir. Ayrıca seçim bölgelerinin sorunlarının tespit edilmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi, milletvekillerinin yerel sorunlara dair çalışmalarını daha sistematik hale getirecektir. Bölgelerin tanıtımına yönelik etkinlik ve projelerin teşvik edilmesi ise iller arası dayanışmayı artıracak ve bölgesel kalkınma politikalarına katkı sunacaktır.

MADDE 4- İl Komisyonlarının yetkileri ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemektedir. Kamu kurum ve kuruluşlarıyla iş birliği yapma, bilgi isteme ve uzmanlardan faydalanma yetkisi komisyonların etkinliğini artıracaktır. İl Komisyonlarına, seçim bölgelerinde ve gerektiğinde yurt dışında çalışma yetkisi verilmesi, yerel sorunların kaynağında tespit edilmesine ve uluslararası iyi uygulama örneklerinden yararlanılmasına imkân tanıyacaktır.

MADDE 5- İl Komisyonlarının çalışmaları sırasında Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümlerine tabi olmasını düzenlemektedir. Bu düzenleme, İl Komisyonlarının yasama organının genel işleyişine uyumlu bir şekilde faaliyet göstermesini sağlayacaktır.

MADDE 6- Yürürlük maddesidir.

MADDE 7- Yürütme maddesidir.

İL KOMİSYONLARI KANUNU TEKLİFİ

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, ülkedeki illerin etkin bir şekilde temsil edilmesi, sorunlarının etkili bir şekilde ele alınması ve çözülmesi, tali olarak havale edilen işleri görüşmesi, istenildiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan kanun teklifleri ile olağanüstü hâl sırasında çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri hakkında ihtisas komisyonlarına görüş sunması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisinde İl komisyonlarının kuruluş, görev, yetki, çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

İl komisyonlarının kuruluşu

MADDE 2- (1) Her milletvekili, seçtikleri bölgenin İl komisyonunun doğal üyesidir.

(2) İl komisyonları siyasi parti gruplarının ve bağımsızların yüzde oranlarına göre bir başkan seçer. Bu seçim, üye tamsayısının salt çoğunluğuyla toplanan il komisyonlarının, toplantıya katılanlarının salt çoğunluğunun gizli oyuyla yapılır.

İl komisyonlarının görevleri

MADDE 3- (1) İl komisyonlarının görevleri şunlardır:

a) Kendisine tali olarak havale edilen işleri görüşmek, Başkanlığın talebi üzerine ya da istenildiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan kanun teklifleri ile olağanüstü hal sırasında çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini görev alanı yönünden inceleyerek görüş sunmak.

b) Seçim bölgelerinin sorunları ve çözümü konularında görüş ve öneriler sunmak.

c) Seçim bölgelerinin tanıtımı konusunda kamuoyunu bilgilendirici etkinlik ve projeler yapmak.

İl komisyonlarının yetkileri, çalışma usul ve esasları

MADDE 4- (1) İl komisyonlarının yetkileri şunlardır:

a) İl komisyonları görevleri ile ilgili olarak genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile gerçek ve tüzel kişilerden kanunlarda öngörülen usullere uyarak bilgi istemek ve ilgililerini çağırarak bilgi almak yetkisine sahiptir.

b) İl komisyonları görev alanıyla ilgili faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum örgütleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının çalışmalarından yararlanabilir.

c) İl komisyonları gerekli gördüğünde uygun bulacağı uzmanların bilgisine başvurabilir. Ankara dışında da çalışabilir.

(2) İl komisyonları kendi seçim bölgelerinde de çalışabilir. İl komisyonlarının çalışmaları ile ilgili olarak yurt dışı görevlendirmelere ait giderler, İl komisyonunun kararı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının onayı ile 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden karşılanır.

Uygulanacak İçtüzük

MADDE 5- (1) İl komisyonları çalışmalarında, bu Kanunda düzenleme olmayan hallerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır.

(2) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü gereğince komisyonlar üzerinde haiz olduğu denetleme yetkisi İl komisyonları için de geçerlidir.

Yürürlük

MADDE 6- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 7- (1) Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ile Cumhurbaşkanı yürütür.